

A közösségi művelődés korszaka

Mindenekelőtt szeretném felhívni a figyelmet arra, hogy mindehhez a változáshoz és eredményhez, mely az elmúlt tíz esztendő során végbement elsősorban egy csapat kellet, elhivatott és tenni akaró szakemberek közös munkája. A történet nem egy emberről és nem csak a vezető személyekről szól, hanem mindig egy csapatról, minden egyes emberről, aki részt vállalt feladatok megvalósításában. *A folyamat kezdetén*, 2010-ben is szükséges volt egy fáradhatatlan és elszánt emberekből álló csapat, amikor Lezsák Sándor, Halász János elnök urakkal és L. Simon László főigazgató úrral kezdtünk gondolkodni a közösségi művelődés helyzetéről, az országos működést biztosító feltételek kialakításáról. Ezzel egyidőben számos azonos értékrendű, elkötelezett barát, kolléga, önkéntes bevonásával kezdeményeztük stratégiai távlatokra érvényes, kormányzati döntéseket segítő fejlesztési tervek kidolgozását. Még inkább kellett ez a csapat akkor, amikor a kitűzött célok érdekében hozzáfogtunk az elképzeléseinket szakpolitikai szinten menedzselni, megvalósítani.

Lezsák Sándor elnök úr a 2012-2022 közötti időszakot kegyelmi állapotként szokta emlegetni, amellyel magam is egyetérték. Csakugyan kegyelmi állapot volt az az időszak, amely ezeket a jó embereket összehozta a közösségi

művelődés korszakának létrejötté érdekében. Mindig is hangsúlyoztuk, hogy a legfontosabb az, hogy megfelelő embereket találjunk meg az adott ügyhöz, hiszen így lehet előre haladni. Nem feltétlen az a meghatározó, hogy kinek milyen végzettsége van, ugyanis a folyamatok java nem ezen múlik, sokkal inkább egyfajta lelkeség és értékrend kérdése ez, a végzettséget már a munkavégzés közben is meg lehet és kell is szerezni. Ebben a kegyelmi állapotban voltak vészterhes idők is, azonban ezeket a Nemzeti Művelődési Intézet széleskörű összefogással igyekezett pozitív irányba visszafordítani és minden nehézségben meglátni a lehetőséget. Véleményem szerint sikerült elérnünk azt, hogy nem elmerültünk a negatív dolgokban, hanem igyekeztünk mindig egy léptékkal magasabb, minőségibb szintre emelni az időszakot, az Intézetet, és a közösségi művelődés országos működésében elhivatott kollégákat egyaránt. Lehetett volna másképp is. Ha nem ők lettek volna jelen akkor és nem lett volna adott az a közösség, csapat, akivel együtt dolgozhattunk, bizony a történések más fordulatot is vehettek volna. A megpróbáltatásokkal, kihívásokkal és nehézségekkel teli időkben hajlamos az ember meginogni és belemélyülni a gondok tengerébe, míg elkezdjük önmagunkat és környezetünket sajnálni, ami nem

szolgál sem megoldásként, sem vigasztként. Az ilyen időszakokban nagyon sokat számít az ember gondolkodásmódja, életszemlélete és kitartása. A megfelelő emberek a megfelelő irányba tudják mozgatni az ügyeket és meg tudják oldani a problémákat így vagy úgy, de addig nem nyugszanak míg a helyes irányba nem haladnak a folyamatok, még akkor sem, ha megannyi óriási akadályt gördít eléjük az élet. Úgy gondolom, hogy ez a csapat Polyák Albertékkel, Kárpáti Árpádékkal, és az összes akkori vezetővel, az őket segítő minden munkatárssal egyetemben bebizonyította, sikerülhet akár a lehetetlennek tűnő feladat is.

Egy csapatra mindig szükség van, ahogy napjainkban is, és hálás vagyok minden kollégámnak, amiért együtt dolgozunk, legyenek ők Baranya, Zala, vagy éppen Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében, ahol most nagy kihívással nézünk szembe a szakterület vonatkozásában az orosz-ukrán háború miatt. Folyamatosan azon dolgozunk és gondolkodunk, hogy az érték alapú kulturális közösségeket hogyan lehet megerősíteni és értékrendben megtartani ezekben a nehéz időkben. Nagyon nagy felelőssége, illetve lehetősége van mindazoknak, akikkel együtt dolgoztunk és dolgozunk, hiszen ők egytől egyig nagyon értékes emberek. Tiszta szívből hálás vagyok azért, ami-

ért kiváló szaktudású és azonos értékrendű munkatársakkal dolgozhattam és dolgozhatok együtt, és megannyi szakmai fejlesztést, innovációt és kezdeményezést valósíthattunk meg közösen, *Szedlacsék Emiliával, dr. Juhász Erikával, Nagy Mártával* és mindazokkal, akik *végigkísérték* a történéseket és a változásokat. Együttes erővel megy csak, és mi együttesen tudtuk mindezt véghez vinni, amire méltán lehetünk büszkéek.

L. Simon László főigazgató úr mondta és most már magamra is veszem, hogy egy „lopakodó jogalkotó” vagyok. Ha én lopakodó jogalkotó vagyok, azt érdemes tudni L. Simon Lászlóról, hogy ő pedig „rettentően vakmerő”. Az, ahogyan ő felvértezve nekiindult 2012-ben „harcolni” a közös ügyünkért, az példaérett és lenyűgöző. Az ő vakmerősége kellett ahhoz, hogy egy 240 millió forintos éves költségvetésű intézménynek – a költségvetési pénzek elvonásának időszakában – *határozott érdekérvényesítéssel* sikerült 1 milliárd 200 millió forintot a Nemzeti Művelődési Intézet számára biztosítani. Higgyék el, hogy enélkül nem lehetett volna megvalósítani a későbbi mintaprogramokat, kormányzati megbízásokat. Nagy szükség volt L. Simon László úr ezen képességére. Adott volt tehát, egy lopakodó jogalkotó és egy vakmerő kormánytag, ám ahhoz, hogy a tevékenységek ténylegesen „zöld utat kapjanak” és működőképesek legyenek kellett egy háttország is, amit *Halász János* államtitkár úr biztosított. Ő volt az, aki egyengette utunkat és ügyünk mellé állította a háttérben mindazokat a politikai és szakpolitikai szereplőket, akik támogatása nélkül nem valósult volna meg a közösségi művelődés korszakának létrehozása. Fontos látni ebben az egész tízéves folyamatban magát a rendszert, mert amiről mi oly sokat beszélünk és most megjelenítünk kiadvány formájában is, mindaz

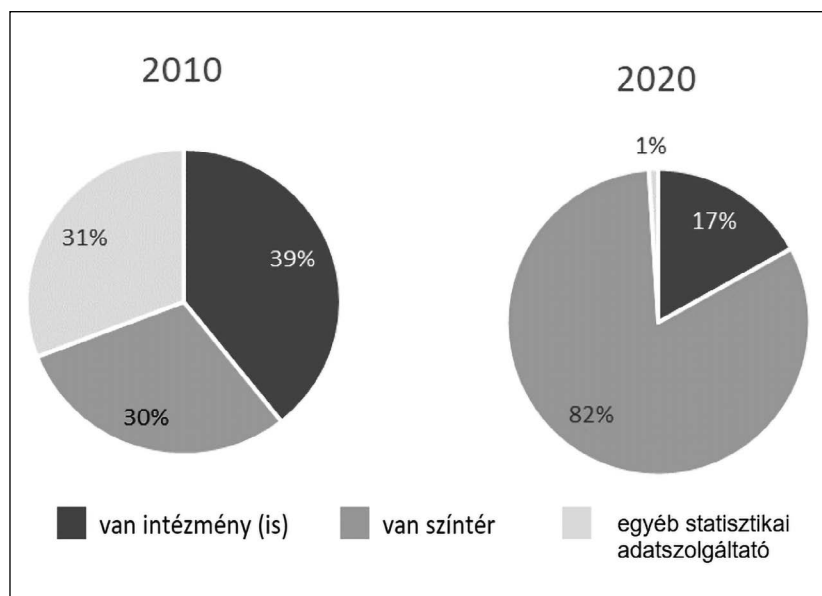
a rendszerszerű működés nélkül nem történt volna meg.

Legtöbbünknek a jelenlevők közül volt szerencséje Beke Pállal együtt dolgozni, talán az a feladat, amit ránk kirótt és nem didaktikus módon, hanem mégis csak egy szemléletet mutatva kitárt elénk, az mindenféleképpen egy hajtóerő volt számunkra, erőt adva motivált minket abban, hogy az értékrendet és az elkötelezettséget, magát a közösségi művelődést és ennek a korszakát megerősítsük. Amikor elkezdtük a Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus átszervezését azt hangsúlyoztuk és tesszük ezt azóta is, hogy *ember nélkül semmi nem lehetséges és intézmény nélkül semmi nem tartós*, ahogy ezt Lezsák Sándor elnök úr tömören megfogalmazta. Négy kihívással szembesültünk négy különböző területen és ezekre megoldást kellett találnunk.

Rengetegszer túl kellett lépünk a hatáskörünket, amelyet dr. Németh János később *fényszórá effektusnak* nevezett a *Változások vonzásában* című, közösen írt könyvünkben. Alapvetően ténylegesen erre volt szükség ahhoz, hogy egy *szakterület* (a mi esetünkben a közművelődés) *tudjon ágazati és*

települési szinten egyaránt nagy rendszerekre kedvező hatást gyakorolni, a szakterületi érdekek prioritásával. „Túl kell lépünk” a hatáskörünket amennyiben a szükséges változásokat időben, azaz először mi érzékeljük, ha a körülmények azt kívánják és nem szabad elefántcsonttoronyba zárkózni, *nem szabad várni, hogy mások döntenek rólunk.* Kell, hogy legyenek partnereink a társmiszteriumokban, az Európai Unió támogatásait koordináló intézményrendszerben, a megyékben, a helyi önkormányzatoknál, a felsőoktatásban, és még számos döntéshozó testületben, vagy a döntéseket előkészítő szervezetekben. Ha nincs meg a kapcsolat és az összefogás ezekkel a lehetséges partnerekkel, akkor hiába megyünk előre települési szinten, ha például a felsőoktatásunk nincs szinkronban ezzel tempóval, akkor a tevékenységek óhatatlanul is elakadnak. Ezért fogtunk át egy széles terepet intézmény és szakember, valamint tevékenység és forrás oldaláról egyaránt.

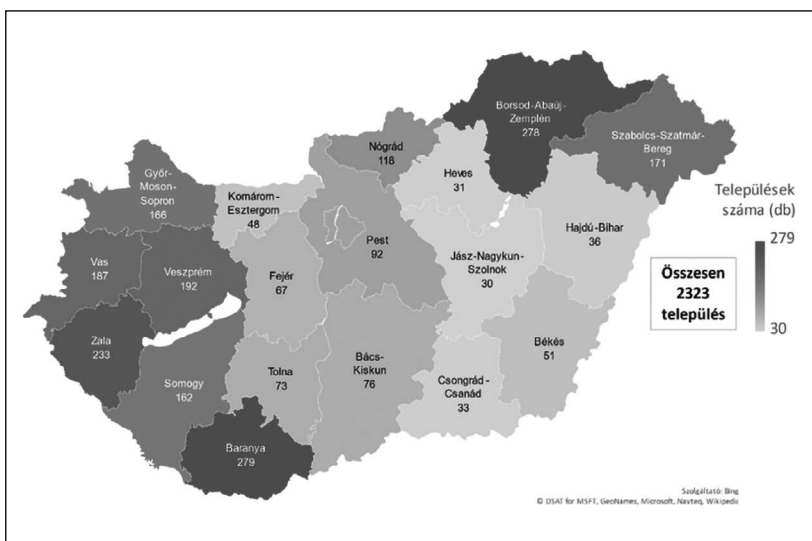
A közművelődési intézményellátottságról néhány adat. 2010-ben a települések 31%-án nem működött közösségi szintér vagy intézmény, napjainkra ez 1%-ra csökkent. (1. ábra)

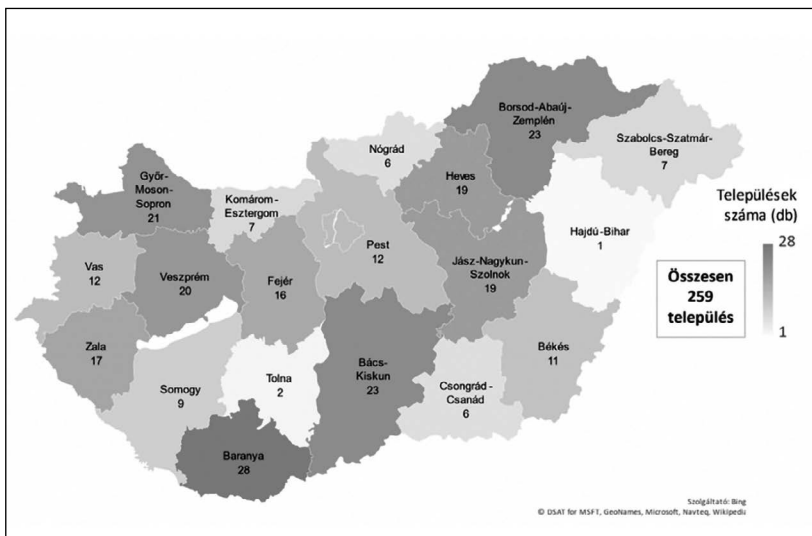
1. ábra: Települések intézményi ellátottsága (2010-2020, %)

A szakemberellátottság tekintetében 2017-es adat szerint a 3155 településből 2323-ban nem volt megfelelő végzettségű közművelődési szakember, ez az adat pedig már a Kulturális Közfoglalkoztatási Program eredményeit is tartalmazta, azt megelőzően még elkeresítőbb képet láthattunk. Később a Közművelődési Foglalkoztatási és Képzési Program lehetőséget adott a Nemzeti Művelődési Intézetnek arra, hogy a forrásokkal gazdálkodva 2021 novemberére ezt az adatot jelentős mértékben lecsökkentse, így már csak 259 településen nem tevékenykedett szakember, amely véleményem szerint óriási eredmény ilyen rövid idő alatt. Annak tükrében nézzék ezt az adatot, hogy a 3155 településünk közül 139 település száz fő alatti lélekszámmal rendelkezik. Ezek alapján azt mondom, hogy ez az arány, a szakember-ellátottságot illetően, teljes ellátottságra utal. Hálás vagyok a kollégáknak, amiért az elmúlt évet ebben a megfeszített tempóban, 2000 fő képzésével, foglalkoztatásával és mindezen folyamatok koordinálásával meg tudtuk valósítani. Ezek eredményeképpen az önkormányzatok 2021. január elsejétől hatályos kötelezettsége teljesülni tudott, miszerint kötelesek minimum egy középfokú végzettségű szakembert foglalkoztatni, amelyhez a pénzügyi fedezetet a kormányzat biztosítja a kulturális normatívával. (2. és 3. ábra)

Nézzük a már említett fényeszóró-effektust, azt, hogy „túl lépjük” a saját hataskörünket egy másik kérdéskörben. Kifejezetten lényeges volt magának a szakterületnek a felnőttképzési és felsőoktatási platformját is átgondolnunk, áttekintenünk. Köszönöm *dr. Juhász Erikának* az elkötelezett munkáját és azt, hogy ez a feladat az irányításával sikeresen megvalósult. Immár 16 egyetemmel együttműködve, a szakmai anyagok megújításával ezt a léptékváltást is meg-

2. ábra: Települések megfelelő végzettségű közművelődési szakember nélkül 2017. június, az 1997. évi CXL. törvény módosításakor fennálló állapot

2. ábra: Települések megfelelő végzettségű közművelődési szakember nélkül 2021. november, a KFKP után fennálló állapot

valósítottuk. Biztos vagyok abban, hogy ő és csapata elkötelezett tevékenysége nélkül nem mondhattuk volna el azt, hogy a fent említett adatok 2017-ről 2021-re ilyen pozitívan alakulnak. Felépítettük azt a rendszert, amelyben a felsőoktatási vezetőket ügyünk mellé állítva, az ő együttműködésükkel egy középfokú és egy felsőfokú felnőttképzési kidolgozott tananyaggal munkálkodhattunk.

Meggyőződésem szerint e téren a legfontosabb eredmény, hogy az 1997. évi CXL. törvény megújítása során sikerült a törvény erejénél fogva garantálni a felsőfokú végzettségű szakemberek alkalmazá-

sát minden önkormányzati fenntartásban működő közművelődési intézményben. Továbbá azokat a tartós költségvetési garanciákat is nevesíti a kor követelményeihez igazodó, 2018. január 1-jén hatályba lépő törvény, amelyek a magyar közművelődésben *ezidáig példátlanul* sokrétű állami támogatást biztosít a közösségi művelődés folyamatos fejlődéséhez. Kiemelt figyelmet fordítva a vidéki Magyarország közösségi életének gazdagítására, a nemzet közösségi összetartozásának erősítésére.

Magyarország kormányának köszönhetően a kulturális normatíva, amelyben a települések ré-

szesülnek, a 2012-es bázishoz viszonyítva 2022-re duplájára emelkedett. Ezáltal megteremtődött a feltétele annak, hogy minimum egy szakképzett közösség-szervezőt tudjon foglalkoztatni minden önkormányzat. Fontosnak tartom ezúttal is kiemelni, hogy *a normatív támogatást az önkormányzatok kizárólag a jogszabályban meghatározott alapszolgáltatások működtetésére fordíthatják, külön közművelődési szolgáltatási tervben foglaltak szerint.* Ezzel a jogszabályi garanciával vált teljessé a helyi igények által létrejövő közösségi szerveződések díjfizetési kötelezettség nélküli működése, pontosabban az állami szerepvállalás tényleges tartalma lett átlátható, a felhasználás pedig nyomon követhető az önkormányzatok ellenőrzése során. (4. ábra)

A Kormány ezen túlmenően meghatározott értékek mentén szerveződő tevékenységekhez rendelt pénzeszközöket is biztosít feladatfinanszírozás keretében a közművelődési szervezetek, vagy akár magánszemélyek számára. Az elosztási mechanizmusok szerint ezek direkt, illetve indirekt formában juthatnak el az igénylőkhöz. Ezáltal 2018-hoz viszonyítva 7,5 milliárd forint az, ami pluszban kiegészítette a normatív támogatás összegét a közösségi művelődés területén.

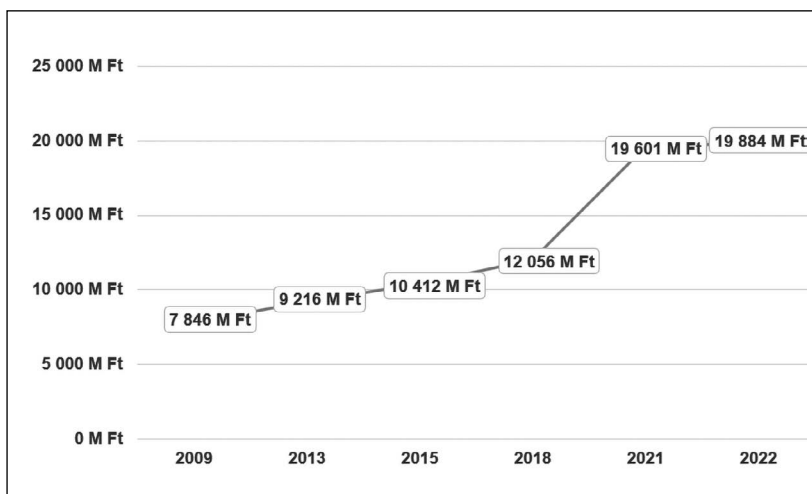
Az elmondottak pontosan tükrözik, hogy a Magyar Kormány a közösségi művelődésben rejlő energiákra, a nemzeti egység erősítésében játszott szerepére hosszú távon számít, és erre jelentős anyagi szerepvállalást is garantál mind a fejlesztések, mind a működtetés területein. Mi szakmailag vállaltuk azt, hogy a megyei hálózatunkon keresztül folyamatosan bővítjük a közösségek helyi létrejöttét, módszertani munkával, a helyi segítők felkészítésével, mintaprogramok megvalósításával, különböző szintű képzéseket, átképzéseket biztosításával hozzájárulunk a kormányzati célok megvalósításához.

A közművelődési tevékenységek vonatkozásában nagyon nagy lépést jelentett számunkra, valamint hivatásunk iránti elkötelezettségünkben is megerősített az a tény, hogy a kormányzat egyetlen államháztartáson kívüli szervezetként a kultúrstratégiai intézmények sorába emelte a Nemzeti Művelődési Intézetet. Meggyőződésem szerint ez egy olyan lehetőség volt számunkra és olyan magas szintű bizalom nyilvánult meg munkánk iránt, amellyel felvértezve egy átfogó ágazati stratégiát dolgoztunk ki a kormány döntéselőkészítő munkáját segítő – nem csupán az anyaországra, hanem a teljes Kárpát-medencei magyarságra szóló

érvényességgel – amely 2022-től 2026-ig stabilitást jelenthet a közművelődés átfogó, értékazonosságot garantáló fejlesztéséhez.

Mindazokra a kihívásokra, amelyek nem csupán a közművelődési, hanem általánosságban gazdasági vagy gazdálkodási területeken jelentkeznek, mi a népfőiskolák hálózatában keressük a megoldási lehetőségeket. Ez egy nagy horderejű program, ami a teljes Kárpát-medencét érinti, amelyben ötszáz járási, illetve nyolc területi népfőiskola található. Lezsák Sándor elnök úr vezetésével a Kárpát-medencei népfőiskolai hálózatnak a kialakítása volt az egyik alappillér és az egyik legfontosabb cél, amit megfogalmaztunk. Elnök úr már egy mintaprogram során 14 népfőiskolával elindította a járási szintű népfőiskolai hálózat kialakítását, amely tapasztalatait levonva és beépítve visszük tovább a folyamatot és gondoljuk át, hogy ez a hálózat milyen pilléreként, milyen forrással, hogyan valósulhat meg, amely szintén szerepel a Közművelődés Nemzeti Programjában.

A Közösségépítő Kultúránk programsorozat által is számos települést elérünk, amely során úgynevezett látóutak, szakmai és kulturális tanulmányi utak formájában ismertetjük meg a közművelődés meghatározó intézményeit kulturális programmal egybekötve. A lakiteleki Hungarikum Ligetbe, Kápolnásnyékre és Gyulára összesen húszezer főt tudtunk bevonni, míg például a komáromi Csillagerődöt kettőezer résztvevő látogatta meg. Ez nemzeti programunk által Kárpát-medencei kiterjesztésben indult volna el, azonban a pandémiás időszak ezt nem tette lehetővé, azonban 15 helyszínre szeretnénk kiterjeszteni ezt a programot, felmérve mindannak a lehetőségét, amellyel a közösségeket el tudjuk érni. Mindig azt kérem a kollégáktól, hogy azokat a közösségeket szólítsák meg és hívják meg

4. ábra: Kulturális normatíva Magyarországon (2009-2022, M Ft)

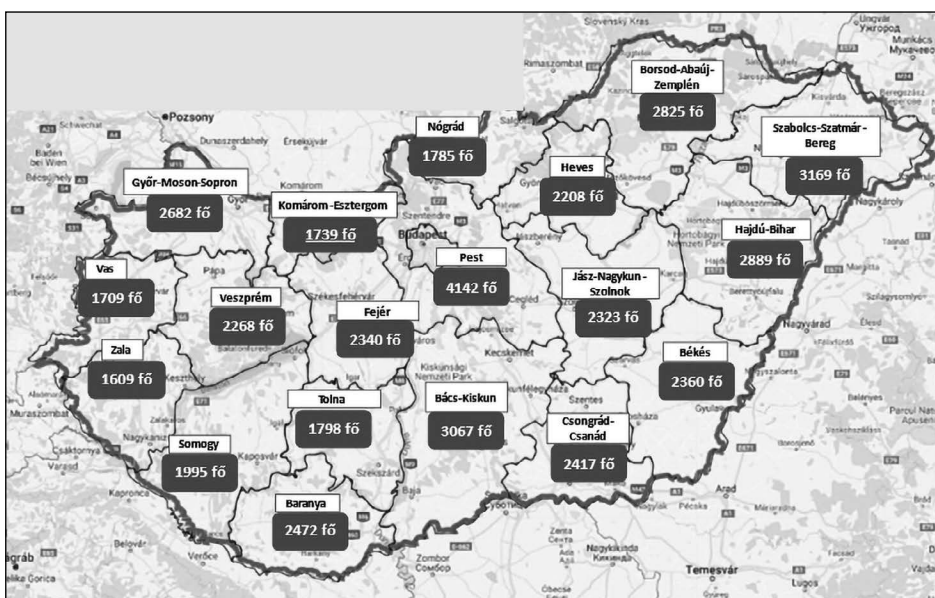
a Közösségépítő Kultúránk programsorozatba, akik önmaguk is egy közösségben dolgoznak vagy tevékenykednek, színjátszókörök, olvasóköri tagjai, hiszen az a lényeg, hogy ők egyfajta jutalomként, játékként éljék meg mindazt, amit kapnak, hogy egy napra egy kulturális térbe állami támogatással tudnak eljutni, illetve közösségüket továbbépíteni. Ezt a folyamatot 2020-21-ben indítottuk el. Remélhetőleg államtitkár úr támogatásának köszönhetően ez most kiteljesedik, amely következtében bekapcsolódik Gyula, Kiscsösz, Mezőörs, vagy éppen akár Mórahalom is a látogatható települések sorába. Célkitűzésünk a jövőre nézve a határon túli magyarok közösségei megszólítása is. (5. ábra)

A következő, amit a Nemzeti Művelődési Intézet ezen időszak alatt szakmai fejlesztésként tudhat maga mögött, az a JóGyakorlatON felület. Önmagában azt látuk, hogy nagy szükség volna arra, hogy nemcsak jelenléti formában, hanem az online térben is egyfajta szakmai segítséget adjunk egymásnak. A pandémia még jelentősebben felerősítette ezen kezdeményezésünk és innovációnk szükségességét. 2020-ban a Nemzeti Művelődési Intézet a webfejlesztők, *Vojtkó Ferencék* segítségével elindította azt a felületet, amelyen a települések egymást tudják segíteni a jó gyakorlataik, egyedi kezdeményezéseik megosztásával. Egy példát említve, ha egy településen a húsvéti szokásokhoz kapcsolódó bármilyen rendezvény, rendezvényelem szervezésébe beavatnak a helyi közművelődési szakemberek és erről 5-6 perces filmet készítenek, majd ezt megosztják a szakmai csoporttal online, akkor ezt a javaslatot, ötletet más szakemberek is hasznosíthatják. Emellett *Szedlaccsek Emiliával* három hetente élő streamben jelenünk meg és a felületen a szakemberekkel közművelődési kérdésekről, az őket

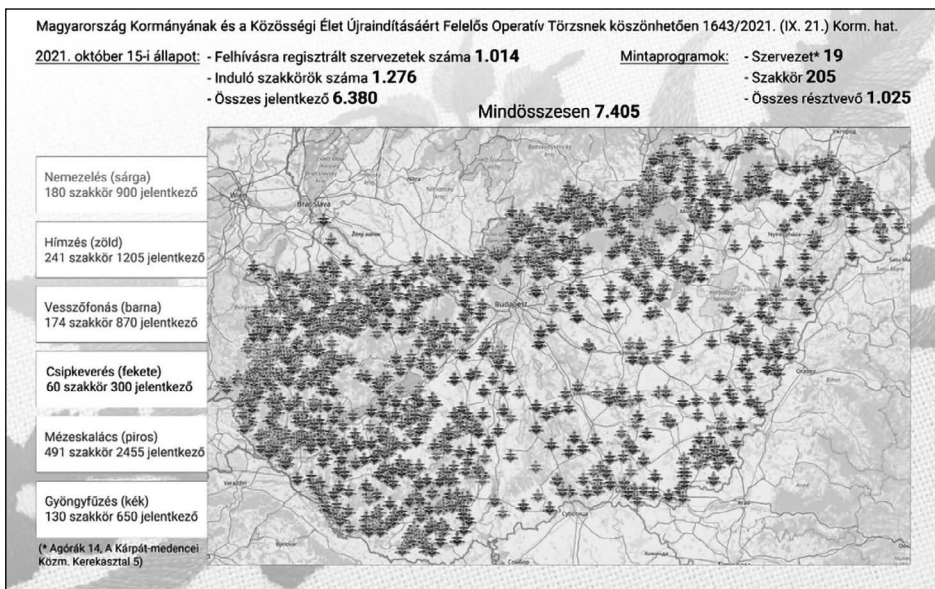
érintő ügyekről beszélgetünk, válaszolunk a felvetésekre, átbeszéljük az aktualitásokat. A műsorba az utóbbi időben bekapcsolódott *dr. Juhász Erika* szakmafejlesztési igazgató is.

Egy másik innovációnk az Aszakkör.hu weboldal és a *Tudásunkkal kézenfogva a közösségekért program*, amely mintaprogramként indult el tavaly novemberben. Jelen pillanatban 7405 fő vesz részt szakköri foglalkozáson közel 1500 településen, heti rendszerességgel, közösen hímeznek, nemezelnék

vagy kosarat fonnak. Magyarországi kormánya jelentős pénzügyi támogatásának köszönhetően 2022 júniusi meghirdetéssel, októberi indulással 14 ezer főt fogunk tudni megszólítani 15 szakköri tevékenységgel. (6. ábra) Én azt látom, hogy nagyon nagy az érdeklődés, a figyelem a program iránt. Hiánypótló ez a tudásmegosztó felület, kíváncsian követjük nyomon, hogy milyen kulturális aktivitások vannak egy-egy településen, ezeket hogyan valósítják meg, és miként veszik át más környezetbe is a kollégák.

5. ábra: Közösségépítő kultúránk programsorozat által elért résztvevő létszám 2020–2022

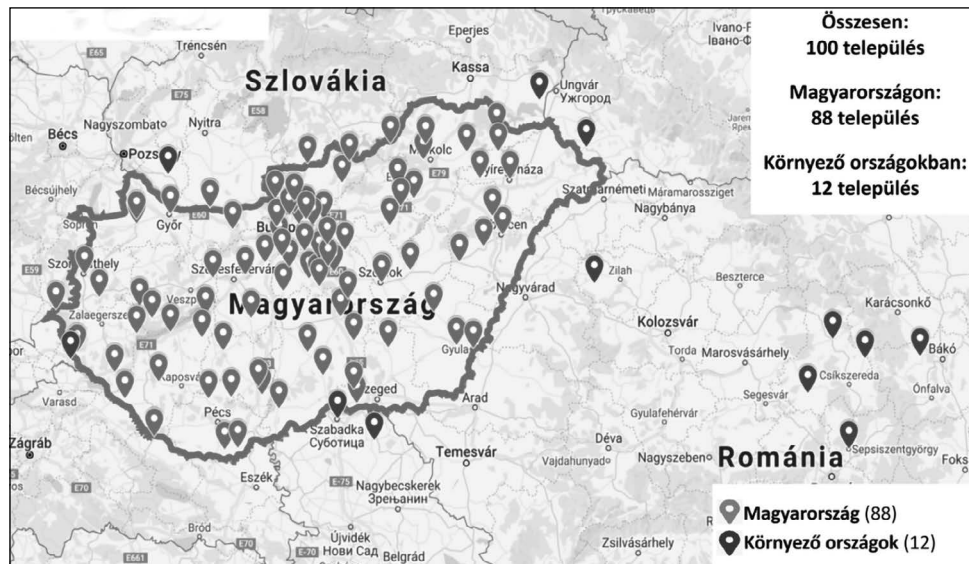
6. ábra: A településeken megvalósuló közösségi, szakköri program „Tudásunkkal kézenfogva a közösségekért”

A Nemzeti Művelődési Intézet igazából egy platformot működtet, a tudásmegosztás a településeken, a közösségek körében és együtt munkálkodásában van jelen. Nagyon népszerű lett ez a műsor a közösségi művelődés résztvevői között.

Fontos kiemelni azt a váratlan körülményt, azokat a váratlan hatásokat és következményeket, amelyeket a világjárvány okozott a magyar társadalom mindennapjaiban. Amikor bezártak a művelődési házak és nem voltak szakmai programok, akkor volt igazán nagy szükség a kollégák kreativitására, akik ki is találtak és meg is valósítottak különböző kezdeményezéseket a helyi lakosság részvételével. Így jött létre például a húsvéti ablakkiállítás vagy a szabadtéri vetítés, a kincskeresés a jó gyakorlatok között.

Fontosnak tartom, hogy ebben a körben is kiemeljem a Petőfi Klubok létrehozását és támogatását célzó Petőfi 200 Programot, amely közvetve része a Nemzeti Művelődési Intézet által, *A Közművelődés Nemzeti Programja* címmel összeállított ágazati stratégiának. A bicentenáriumhoz kapcsolódva a költőfejedelem születésének 200. évfordulójához a Petőfi Klubokban számos közösségépítő programmal, rendezvénnyel, valamint színvonalas kulturális eseménnyel találkozhatnak, amelyet a Nemzeti Művelődési Intézet kultúrstratégiai intézményi partnereivel, többek között a Déryné Program, a Filmharmónia Magyarország, a Hagyományok Háza, a Petőfi Irodalmi Múzeum, a Petőfi Kulturális Ügynökség, a Népfőiskola Alapítvány, valamint a Nemzeti Filmintézet közreműködésével valósít meg.

A Petőfi Klubok azontúl, hogy megismertetik a résztvevőket Petőfi Sándor életművével és szakmai pályafutásával, a nemzeti törekvéseket megerősítő, társadalmi és gazdasági változásokat generáló

7. ábra: Petőfi Klubok 2022

reformkorba is betekintést engednek. A program a reformkor szellemiségéhez méltó kulturális alkalmakat juttat a településekre, amely alkalmak közvetlen lehetőséget teremtenek a nemzeti értékek megismerésére, történelmi, művelődéstörténelmi és szépirodalmi tudásbővítésre, szórakozásra, továbbá a személyes és közvetlen kapcsolatokra építő, azokat erősítő közösségi együttlétekre és az online kapcsolódásra is. A Petőfi Klubok megvalósulásával idén 100 (88 magyarországi és 12 külhoni) település kapcsolódhat a program keretében megvalósuló kulturális programokhoz, míg 2023-ban várhatóan további 100 település csatlakozik a Kárpát-medencei klubhálózathoz. A már említett ágazati stratégia szerint az így létrehozott hálózat a jövőben a Nemzeti Kávéház Program gerincét képezi majd. Az a célunk, hogy minden járásban legyen legalább egy olyan központ, amely összefogja a térség kulturális aktivitását függetlenül a tele-

pülések nagyságrendjétől. Ennek a hálózatnak a kiépítésén dolgozunk. Ennek a munkának a során elsősorban a településekre, a rendszeres együttlétekekben gazdagodó közösségekre koncentrálunk. Feladatunk, hogy az érdeklődők hozzáférjenek minőségi programokhoz, ezzel lendületet adva a településeken élők öntevékenységének, elősegítve a fiatalok helyben maradását, kialakítva és erősítve a szülőföld gazdagításának igényét. (7. ábra)

Hálás vagyok mindenkinek: munkatársainknak, a Kárpát-medence szerzte a közművelődésben dolgozóknak, az elkötelezett civil szervezeteknek, hogy ezt a cseppet sem könnyű utat együtt tudtuk eredményekben gazdagodva megtenni. Adjon nekünk ez erőt a következő évtizedekre, ahogy a változások következetes megvalósításában elkötelezett összefogás és stratégiai együttműködés megalapította az eddigi érték alapú munkánknak.

ZÁVOGYÁN MAGDOLNA közművelődési szakember, szakértő, szakfelügyelő. 2006-tól a Békés megyei önkormányzat kulturális referense, 2012-től a Nemzeti Művelődési Intézet főigazgatója. 2015-2018. között az Emberi Erőforrások Minisztériuma kulturáért felelős helyettes államtitkára. 2018 júniusától ismét a Nemzeti Művelődési Intézet élén annak ügyvezetője. 2012-ben Bánffy Miklós-díjban, 2019-ben Magyar Érdemrend Lovagkereszt polgári tagozat kitüntetésben részesült.

